

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ: ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΤΣΑΚΑΝΙΑ ΜΑΡΙΑ**

ΘΕΜΑ Α

Στις ερωτήσεις Α1. έως Α5. να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

Α1. Σε ένα τροχιακό 3d , ο αριθμός των ηλεκτρονίων που περιέχονται είναι :

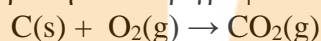
- A. μέχρι 2
- B. μέχρι 10
- Γ. ακριβώς 2
- Δ. ακριβώς 10

Α2. Η διάταξη σε σειρά αυξανόμενου σημείου ζέσεως μεταξύ :

CO₂ , CH₃CH₂OH , CH₃-O-CH₃ , HCOOH (όλες έχουν παραπλήσια Μr)
είναι :

- A. CO₂ < CH₃CH₂OH < CH₃-O-CH₃ < HCOOH
- B. CH₃-O-CH₃ < CO₂ < HCOOH < CH₃CH₂OH
- Γ. CO₂ < CH₃-O-CH₃ < CH₃CH₂OH < HCOOH
- Δ. HCOOH < CO₂ < CH₃-O-CH₃ < CH₃CH₂OH

Α3. Στη χημική αντίδραση που περιγράφεται από την χημική εξίσωση :

η ταχύτητα δεν εξαρτάται από :

- A. τη θερμοκρασία
- B. από τη μάζα του C
- Γ. από τη συνολική επιφάνεια του C
- Δ. από τον όγκο του δοχείου στο οποίο πραγματοποιείται η αντίδραση

Α4. Γνωρίζουμε ότι η σταθερότερη μορφή του άνθρακα είναι ο γραφίτης.

Ποια από τις παρακάτω σχέσεις είναι σωστή ;

- A. $\Delta H^{\circ}_F(\text{C}_{\text{διαμάντι}}) = 0$
- B. $\Delta H^{\circ}_C(\text{C}_{\text{γραφίτης}}) > \Delta H^{\circ}_C(\text{C}_{\text{διαμάντι}})$
- Γ. $\Delta H^{\circ}_F(\text{C}_{\text{γραφίτης}}) \neq 0$
- Δ. $\text{C}_{\text{(s, γραφίτης)}} \rightarrow \text{C}_{\text{(s, διαμάντι)}} , \Delta H^{\circ} > 0$

Α5. Δίνεται η αμφίδρομη αντίδραση : $4 \text{NH}_3\text{(g)} + 5 \text{O}_2\text{(g)} \rightleftharpoons 4 \text{NO(g)} + 6 \text{H}_2\text{O(g)}$,
 $\Delta H < 0$

Ποια από τις ακόλουθες ενέργειες θα μετατοπίσει την ισορροπία προς τα δεξιά :

- A. Προσθήκη ποσότητας ευγενούς αερίου ,υπό σταθερή πίεση και θερμοκρασία
- B. Αύξηση της θερμοκρασίας
- Γ. Αύξηση της πίεσης
- Δ. Προσθήκη ποσότητας υδρατμών

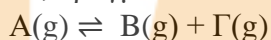
25 μονάδες

ΘΕΜΑ Β

- B1.** Τα χημικά στοιχεία A, B, Γ και Δ έχουν διαδοχικούς ατομικούς αριθμούς. Τα χημικά στοιχεία A, B και Γ ανήκουν στην 3^η περίοδο του Π.Π. ενώ το χημικό στοιχείο Δ ανήκει στην 4 η περίοδο του Π.Π.
- A. Να υπολογίσετε τον ατομικό αριθμό κάθε χημικού στοιχείου και να προσδιορίσετε την ομάδα του Π.Π. στην οποία ανήκει.
- B. Να διατάξετε τα παραπάνω χημικά στοιχεία κατά σειρά αυξανόμενης ατομικής ακτίνας (δεν απαιτείται αιτιολόγηση).
- Γ. Να συγκρίνετε το μέγεθος των επόμενων σωματιδίων: A²⁻, Γ και Δ⁺, αιτιολογώντας κατάλληλα την απάντησή σας.
- Δ. Ποιο από τα παραπάνω χημικά στοιχεία μπορεί να έχει διαδοχικές ενέργειες ionτισμού: E_{i1} = 419kJ/mol, E_{i2} = 3051kJ/mol, E_{i3} = 4411kJ/mol. Να αιτιολογήσετε κατάλληλα την απάντησή σας.

10 μονάδες

- B2.** Σε δύο ίδια δοχεία, ίδιου όγκου, πραγματοποιείται η αμφίδρομη αντίδραση :

Στο 1^ο δοχείο , αρχικά χρησιμοποιήσαμε κ mol A σε θερμοκρασία T₁.

Ο χρόνος αποκατάστασης της ισορροπίας ήταν Δt=30 s και στην ισορροπία βρέθηκαν 4 mol B.

Στο 2^ο δοχείο , αρχικά χρησιμοποιήσαμε κ mol A σε θερμοκρασία T₂.

Ο χρόνος αποκατάστασης της ισορροπίας ήταν Δt = 50 s και στην ισορροπία βρέθηκαν 4,8 mol B.

Με βάση της παραπάνω πληροφορίες:

- α) Να συγκρίνετε της δύο θερμοκρασίες (T₁, T₂).
- β) Να εξηγήσετε αν η αντίδραση προς τα δεξιά είναι ενδόθερμη ή εξώθερμη.

2+2=4 μονάδες

B3.

- A) Σε δοχείο όγκου V έχει αποκατασταθεί η ισορροπία:

Στην κατάσταση ισορροπίας η πίεση βρέθηκε ίση με P = 20 atm.

- i. Διπλασιάζουμε τον όγκο του δοχείου στη X.I. (V' = 2V), οπότε στη νέα θέση X.I. που αποκαθίσταται η πίεση (P') θα είναι:

α. P' = 20 atm   β. P' = 10 atm   γ. P' = 15 atm   δ. P' = 40 atm

- ii. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας

2 μονάδες

- B) Για την αντίδραση: 2 NO + 2 H₂ → N₂ + 2 H₂O

υπάρχουν τα εξής δεδομένα:

- ▶ ο νόμος ταχύτητα της αντίδρασης: U = K·[H₂]·[NO]²
- ▶ η αντίδραση γίνεται σε δύο στάδια

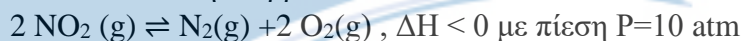
► το 2^ο στάδιο είναι : $\text{N}_2\text{O} + \text{H}_2 \rightarrow \text{N}_2 + \text{H}_2\text{O}$

- 1] Να εξηγήσετε αν το στάδιο που δίνεται είναι το βραδύ στάδιο του μηχανισμού
- 2] Να προσδιορίσετε το πρώτο στάδιο
- 3] Να συγκρίνετε της ενέργειες ενεργοποίησης των δύο σταδίων

1+1+1=3 μονάδες

B4.

Σε δοχείο όγκου V , της $\Theta^\circ\text{C}$, εισάγεται ποσότητα αερίου NO_2 , με αποτέλεσμα να αποκαθίσταται η ισορροπία :

α) Να προσδιορίσετε τις μονάδες Kc

β) Να εξηγήσετε την επίδραση που θα έχουν στην τιμή της σταθεράς Kc και στην απόδοση της αντίδρασης διάσπασης του αερίου NO_2 , οι παρακάτω μεταβολές

- 1] η μείωση της θερμοκρασίας
- 2] η αύξηση στον όγκο του δοχείου υπό σταθερή θερμοκρασία
- 3] η αφαίρεση ποσότητας N_2

γ) Διπλασιάζω τον όγκο του δοχείου με σταθερή την θερμοκρασία να εξηγήσετε αν η πίεση στο δοχείο στη νέα θέση χημικής ισορροπίας

- i) 5 atm
- ii) 20 atm
- iii) 14 atm
- iv) 7,5 atm

6 μονάδες

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Υδατικό διάλυμα γλυκερίνης (Y1) περιεκτικότητας λ % w/v και υδατικό διάλυμα γλυκόλης (Y2) περιεκτικότητας λ% w/v , έχουν την ίδια θερμοκρασία.

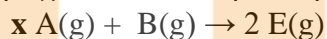
Δίνονται : Mr (γλυκερίνης) = 92 , Mr (γλυκόλης) = 62.

A) Ποιο από τα δύο διαλύματα Y1 ή Y2 πρέπει να αραιωθεί με νερό ώστε μετά την αραιώση τα δύο διαλύματα να είναι ισοτονικά ;

β) Αν διαθέτουμε 6,2 L του διαλύματος που θα αραιώσουμε , να υπολογίσετε τον όγκο του νερού που πρέπει να προστεθεί για να γίνει ισοτονικό με το άλλο διάλυμα.

3+4=7 μονάδες

Γ2. Σε δοχείο όγκου $V=3 \text{ L}$, στους $\Theta^\circ\text{C}$, εισάγονται 16 mol αερίου A και 8 mol αερίου B, με αποτέλεσμα να πραγματοποιείται η αντίδραση :

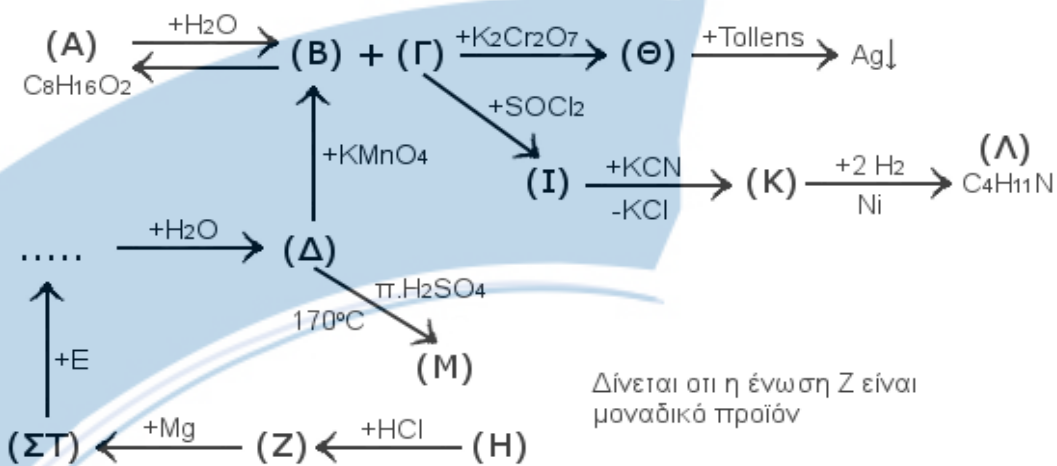
Μετά από χρόνο 20 s στο μείγμα των 3 αερίων στο δοχείο ισχύει : $n_{\text{E}} / n_{\text{ΟΛΙΚΑ}} = \frac{1}{2}$ ενώ στο χρονικό διάστημα από $t=0$ έως $t=20 \text{ s}$ η ταχύτητα κατανάλωσης του A είναι $0,2 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{s}^{-1}$.

α) Να υπολογίσετε τον συντελεστή (x) του A

β) Γνωρίζοντας ότι η αντίδραση ολοκληρώνεται τη χρονική στιγμή $t = 100 \text{ s}$, να υπολογίσετε την ταχύτητα της αντίδρασης για το χρονικό διάστημα από την έναρξη της αντίδρασης έως την ολοκλήρωσή της.

5+3=8 μονάδες

Γ3. Να προσδιοριστούν οι συντακτικοί τύποι των οργανικών ενώσεων (A)-(M) του παρακάτω συνθετικού σχήματος.

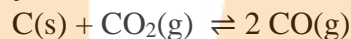
10 μονάδες

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Στη βιομηχανία το μονοξείδιο του άνθρακα (CO) παρασκευάζεται με την αντίδραση Boudouard και με βάση την εξίσωση: $C(s) + CO_2(g) \rightleftharpoons 2CO(g)$.

Σε κενό δοχείο όγκου V_1 εισάγονται 5 mol στερεού C και 4 mol αερίου CO_2 .

Το μίγμα θερμαίνεται στους $\theta^\circ C$ και αποκαθίσταται η ισορροπία:

Στην κατάσταση της χημικής ισορροπίας τα mol του CO είναι τα $\frac{2}{3}$ του συνολικού αριθμού mol των αερίων.

α) Να υπολογίσετε την ποσότητα (mol) του C στην κατάσταση ισορροπίας, καθώς και την απόδοση της αντίδρασης.

β) Με τη βοήθεια εμβόλου ο όγκος του δοχείου γίνεται V_2 .

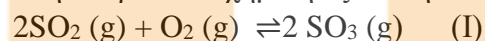
Όταν αποκαθίσταται και πάλι ισορροπία στους $\theta^\circ C$, διαπιστώνεται ότι στο δοχείο περιέχονται 48 g στερεού C. Να υπολογίσετε τη νέα απόδοση της αντίδρασης (δηλαδή την απόδοση από την αρχική κατάσταση μέχρι τη νέα θέση ισορροπίας).

γ) Να υπολογίσετε την τιμή του πηλίκου V_1 / V_2 .

Δίνεται η σχετική ατομική μάζα: $C=12$

3+3+3=9 μονάδες

Δ2. Η σταθερά K_c είναι ίση με 4 σε θερμοκρασία θ για την αντίδραση που περιγράφεται από την παρακάτω χημική εξίσωση:

Σε κενό δοχείο όγκου 12 L εισάγεται ισομοριακό μίγμα SO_2 και O_2 , οπότε σε θερμοκρασία θ αποκαθίσταται ισορροπία (X.I.1) σύμφωνα με τη χημική εξίσωση (I).

Μετά την αποκατάσταση της (X.I.1) οι συγκεντρώσεις SO_2 και SO_3 είναι ίσες.

Να υπολογίσετε

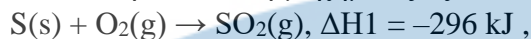
α) Τη σύσταση (σε mol) του μίγματος της (X.I.1).

β) Την απόδοση της αντίδρασης.

γ) Το ποσό θερμότητας που εκλύεται ή απορροφάται μέχρι την αποκατάσταση της (X.I.1).

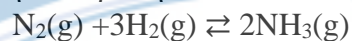
Δίνονται οι παρακάτω θερμοχημικές εξισώσεις:

δ) Να βρεθεί ο ρυθμός σχηματισμού του $\text{SO}_3(\text{g})$ κατά την έναρξη της αντίδρασης καθώς και τη χρονική στιγμή που τα ολικά mol αερίων είναι 7,5. Δίνεται ότι και οι δύο αντιδράσεις είναι απλές με σταθερές ταχύτητας $K_1=0,01 \text{ s}^{-1}$ και $K_2=0,0025 \text{ M}^{-1} \text{ s}^{-1}$

3+2+3+2=10 μονάδες

Δ3. Για την αμφίδρομη αντίδραση:

έχουμε ότι στους 25°C : $K_{c1} = 4 \cdot 10^8$

250°C : $K_{c2} = 144$

350°C : $K_{c3} = 25$

450°C : $K_{c4} = 0,16$

α. Τι συμπέρασμα προκύπτει για την αντίδραση στους 25°C ;

β. Η αντίδραση σχηματισμού της NH_3 είναι ενδόθερμη ή εξώθερμη; Εξηγήστε.

γ. Στους 9°C εισάγουμε 4 mol N_2 και 10 mol H_2 σε δοχείο όγκου $V=2\text{L}$ και στην χημική ισορροπία έχουμε ότι $[\text{NH}_3] = 3\text{M}$.

i. Ποιά είναι η τιμή της θερμοκρασίας 9°

ii. Ποιά είναι η απόδοση της αντίδρασης;

iii. Στο μίγμα της ισορροπίας προσθέτουμε αέριο μίγμα που αποτελείται από 9 mol N_2 , 9 mol H_2 και 14 mol NH_3 . Να εξετάσετε αν θα πραγματοποιηθεί αντίδραση και προς ποια κατεύθυνση.

2+2+2=6 μονάδες

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!